

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Divi Thomae Aqvinatis Doctoris Angelici Opera Omnia

Summa diligentia ad exemplar Romanæ Impreßionis restituta

Secunda secundae Summa Theologiae

Thomas <von Aquin, Heiliger>

Venetiis, 1593

1 Vtrum perseuerantia sit virtus.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-72772](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-72772)

fito de spe maiorum. Quod demum dicitur, quod eadem est virtus boni & mali oppositi, gratis non conceditur. Sed hoc obliante, superius ostensum est rationabiliter poni patientiam virtutem gratiam respectu maiorum in ordine ad pariam eque...

Circa reliqui duobus. An patientia distinguitur in formam, & informem, dicitur quod est, quod cum virtus, immo, & habitus quilibet, eorum patitur ex hoc ipso, quod ratio formalis seu obiecti, seu mater, est eadem, & eadem quod ratio formalis saluatur in eo, ut patet de scientia, que perdit medio de perditur, & quodam modo applicati habent patientiam est & si videtur in habitibus, ut usus, fides, tandem in aliquo est, quando quis credit omnia revelata a Deo Ecclesie Christiane, ita quod sit, quod quis aliquid pertinaciter excederet, quod situm que oppositi determinaverit Ecclesia, habitus insula fidei statim perdit: quod circa ad videndum...

Ad illud dicendum, quod illud quod est longinquum loco, quamvis sit remotum a nobis, non tamen est simpliciter remotum a natura rerum, sicut id, quod est longinquum tempore, & ideo non est similis ratio. Et preterea, quod est longinquum loco, non affert difficultatem, nisi ratione temporis: quia quod est longinquum loco a nobis, tardius tempore ad nos potest peruenire. Ad utrum. Concedimus. Tamen consideranda est ratio illius differentie, quam philosophus assignat, quia in his, qui ex infirmitate peccant, hoc solum videtur importabile, quod diu perseverant in malo: & ideo dicitur, quod ex longanimitate supportantur. Sed hoc ipsum, quod aliquis ex superbia peccat, importabile videtur: & ideo per patientiam...

Ad hoc dicitur, quod author loquitur in hoc articulo de patientia communitate, hoc est, ut comprehendat patientiam specialem virtutem, & patientiam partem fortitudinis infusa. Sic enim accepta patientia, ad omnia aduersa se extendit pro futuris partibus bono toleranda. Nec obstat, quod dicitur: Patientia est quod est virtus, quia per hoc non solum intelligitur, quod sit simpliciter virtus, sed quod attingat ad perfectionem virtutis simpliciter: patet siquidem hoc sicut in quo ad propositum. Et hoc sicut inuenitur in patientia parte integrali fortitudinis infusa, & ad idem quod valuerit patientia fortitudinis, vel quasi pars integra...

is, vel ut pars potentialis, quia equanimis tristitia secundario concurre ad immobiliter persistendum in arduis, ad quod dicitur tendit fortitudo: quoniam tristitia est circa mala non veranda, sed absolute, cum sit passio recuperabilis, & ad seruendum fortitudini assumatur. Et propterea dicitur, quod excederet fortitudinem quo ad numerum maiorum, excederet tamen ad fortitudinem quo ad excellentiam & difficultatem obiecti, quoniam est circa maximam mala sub ratione ardui. Patientia autem, ut saepe dictum est, veritatur circa mala absolute, non veranda, quia est in concupiscibili...

tiam dicitur sustineri illi, qui ex superbia peccant.

QVAESTIO CXXXVII. De perseverantia, in quatuor articulos diuisa.

DEINDE considerandum est de perseverantia, & virtutibus oppositis.

CIRCA perseverantiam autem queruntur quatuor.

Primo, Vtrum perseverantia sit virtus.

Secundo, Vtrum sit pars fortitudinis.

Tertio, Quomodo se habet ad constantiam.

Quarto, Vtrum indigeat auxilio gratiae.

ARTICVLVS PRIMVS. Vtrum perseverantia sit virtus.

AD PRIMUM sic proceditur. Vbi, quod perseverantia non sit virtus, quia ut Philosophus dicit in 7. Ethic. continentia est potior quam perseverantia: sed continentia non est virtus, ut dicitur in 4. Ethic. ergo perseverantia non est virtus.

2. Praet. Virtus est quae recte viuitur, sicut Augustinus in libro de libero arbitrio. sed sicut ipse dicit in libro de perseverantia, nullus potest dici perseverantia habere, quoadiu viuunt, nisi perseveret usque ad mortem: ergo perseverantia non est virtus.

3. Praet. immobiliter persistere in opere virtutis requiritur ad omnem virtutem, ut patet in 2. Ethic. sed hoc pertinet ad rationem perseverantiae: dicit enim Tullius in sua Rhetorica, quod perseverantia est in ratione bene considerata...

Sed ex circumstantiis loci, modi agendi, finis, personae, in omni virtute est specialis ratio difficultatis boni. Nam difficilior est continere iram cum pauperibus est homo in publico, quam in privato: & cum a seruo, quam si a domino, vel fecerit. Et sicut lites difficilis est exercere iustitiam contra potentem, quam contra pauperem, & pro tempore quo egres alicuius auxilio, quam pro tempore, quo non egres illo. Secundo, sicut specialis difficultas est diuturnitate & per accidit, ita ex frequenti repetitione operis, ut patet in te immo quoadu agimus, & in quodiana persolutione officij diuini, & praeterea in choro. Et tamen Beatus Thomas non ponit aliquam specialem virtutem propter difficultatem ex frequenti repetitione operis: ergo...

Secunda dubium est circa conclusionem principalem. Perseuerantia est specialis virtus. Contra, inquit, Perseuerantia non est aliud quam virtus perseverans, accipiendo virtutem coeter ad actum, & ad habitum. Probatur, tum quia iustitia, & sic de aliis, inclinat ad eliciendum & exequendum, & continuandum, tandiu, quandiu iusta ratio dicitur. Non ergo est necessaria alia virtus propter diuturnitatem. Antecedens probatur ex Aristotele. Ethic. ponente conditiones virtutes ex parte operantis, scilicet quod operetur sciens, & eligenz, & propter hoc similiter, & immobiliter,

Super. Questionis. 137. Artic. 1.

Intra art. 2. cor. & ad 1. & ad 2. q. 138. ar. 1. cor. & 3. dist. 33. q. 3. ar. 3. q. 1. ad 4. & 4. ad 1. Li. 7. cap. 7. circa med. tom. 5. Lib. 5. circ. fin. to. 5. Li. 2. de lib. arb. cap. 19. to. 1. Aug. lib. de bono perseverantia, ca. 1. 0. 7. Lib. 2. cap. 4. tom. 5. Lib. 2. de inuentione in sol. ante si non lib. 1.

mobilitate, quia postea recto dictamine, & electione recta, & opere iusto continuato vsq; ad finem operis, remanet quibuscumq; alijs virtutibus ponitur perseverantia, ergo perseverantia iustitiae non est alia virtus a iustitia, & sic de alijs. Secundo, Si perseverantia est virtus distincta a virtute perseverantiae, sequere: ut processus in i-

ad diurnitatem proprii actus, sicut de alijs virtutibus, quia nulla est virtus nisi se primo, seu ex principali intentione, & per se primo in diurnum tendere, ut patet, ergo non eget aliqua alia tendente ad diurnitatem.

stabilis, & perpetua permansio: ergo perseverantia non est specialis virtus, sed conditio omnis virtutis.

quia ut frequenter cito transierit, nisi respectu illorum non est perseverantia. Inter alia autem mala precipua sunt illa, quae opponuntur delectationibus tactus, quia huiusmodi mala attenduntur circa necessaria vitae, puta, circa defecum ciborum, & aliorum huiusmodi, quae quae immittunt diu sustineri.

SED CONTRA est, quod Andro. dicit, quod perseverantia est habitus eorum, quibus immanendum est, & non immanendum, & neutrorum: sed habitus ordinans nos ad beneficiendum aliquid, vel omittendum, est virtus: ergo perseverantia est virtus.

est autem difficile hoc diu sustineri, illi, qui circa hoc non multum tractatur, nec oppositum bonis multum delectatur: sicut patet in temperato, in quo huiusmodi passiones non sunt vehementes. Sed maximo hoc difficile est in eo, qui circa hoc vehementer affectus, ut patet non habens perfectam virtutem, difficiliter has passiones. Et ideo accipitur hoc modo perseverantia non est virtus perfecta, sed est virtus imperfecta in genere virtutis.

RESPON. Dicendum, quod in Philosopho in 2. Eth. virtus est circa difficile, & bonum. Et ideo ubi occurrit specialis ratio difficultatis, vel boni, ibi est specialis virtus. Opus autem virtutis potest habere bonitatem, & difficultatem ex duobus. Vno quidem modo, ex ipsa specie actus, qui accipitur secundum rationem proprii obiecti: alio modo ex ipsa diurnitate temporis. Nam hoc ipsum, quod est diu insistere alicui difficili, specialis difficultatem habet. Et ideo diu persistere in aliquo bono usque ad confirmationem, pertinet ad specialem virtutem. Sicut ergo temperantia, & fortitudo sunt speciales virtutes, eo quod altera earum moderatur delectationes tactus, quod de se difficultatem habet: altera autem moderatur timores, & audacias circa pericula mortis, quod etiam se difficile est: ita et perseverantia est quaedam specialis virtus, ad quam pertinet in his, vel in alijs virtuosis operibus diurnitatem sustinere, prout necesse est.

si autem accipiamus perseverantiam secundum quod aliquis in quocumque bono difficili diu persistit, hoc potest convenire et habentem perfectam virtutem, cui est si persistere sit minus difficile, persistit in bono magis perfecto, unde tunc perseverantia potest esse virtus, quae perfectio virtutis magis attenditur secundum rationem boni, quam secundum rationem difficultatis.

AD PRIMUM ergo dicendum, quod Philoophus accipit ibi perseverantiam secundum quod aliquis perseverat in his, in quibus difficultissimum est diu sustinere. Non est autem difficile diu sustinere bona, sed mala. Mala autem, quae sunt pericula mortis, ut plurimum non diu sustinentur, nisi in virtuosis.

si autem accipiamus perseverantiam secundum quod aliquis in quocumque bono difficili diu persistit, hoc potest convenire et habentem perfectam virtutem, cui est si persistere sit minus difficile, persistit in bono magis perfecto, unde tunc perseverantia potest esse virtus, quae perfectio virtutis magis attenditur secundum rationem boni, quam secundum rationem difficultatis.

AD SECUNDUM dicendum, quod si quis dicit, quod perseverantia potest transferri in rationem formalem alicuius boni moralis secundum speciem distinctam ab alijs, constituere potest specialem virtutem. Quae autem afferit arguuntur sunt: circumstantiae, & sic, & ideo non variant speciem, sed magis, aut minus in eadem specie.

si autem accipiamus perseverantiam secundum quod aliquis in quocumque bono difficili diu persistit, hoc potest convenire et habentem perfectam virtutem, cui est si persistere sit minus difficile, persistit in bono magis perfecto, unde tunc perseverantia potest esse virtus, quae perfectio virtutis magis attenditur secundum rationem boni, quam secundum rationem difficultatis.

AD TERTIUM dicendum, quod si quis dicit, quod perseverantia potest transferri in rationem formalem alicuius boni moralis secundum speciem distinctam ab alijs, constituere potest specialem virtutem. Quae autem afferit arguuntur sunt: circumstantiae, & sic, & ideo non variant speciem, sed magis, aut minus in eadem specie.

si autem accipiamus perseverantiam secundum quod aliquis in quocumque bono difficili diu persistit, hoc potest convenire et habentem perfectam virtutem, cui est si persistere sit minus difficile, persistit in bono magis perfecto, unde tunc perseverantia potest esse virtus, quae perfectio virtutis magis attenditur secundum rationem boni, quam secundum rationem difficultatis.

AD QUARTUM dicendum, quod si quis dicit, quod perseverantia potest transferri in rationem formalem alicuius boni moralis secundum speciem distinctam ab alijs, constituere potest specialem virtutem. Quae autem afferit arguuntur sunt: circumstantiae, & sic, & ideo non variant speciem, sed magis, aut minus in eadem specie.

si autem accipiamus perseverantiam secundum quod aliquis in quocumque bono difficili diu persistit, hoc potest convenire et habentem perfectam virtutem, cui est si persistere sit minus difficile, persistit in bono magis perfecto, unde tunc perseverantia potest esse virtus, quae perfectio virtutis magis attenditur secundum rationem boni, quam secundum rationem difficultatis.

AD QUINTUM dicendum, quod si quis dicit, quod perseverantia potest transferri in rationem formalem alicuius boni moralis secundum speciem distinctam ab alijs, constituere potest specialem virtutem. Quae autem afferit arguuntur sunt: circumstantiae, & sic, & ideo non variant speciem, sed magis, aut minus in eadem specie.

si autem accipiamus perseverantiam secundum quod aliquis in quocumque bono difficili diu persistit, hoc potest convenire et habentem perfectam virtutem, cui est si persistere sit minus difficile, persistit in bono magis perfecto, unde tunc perseverantia potest esse virtus, quae perfectio virtutis magis attenditur secundum rationem boni, quam secundum rationem difficultatis.

AD SEXIMUM dicendum, quod si quis dicit, quod perseverantia potest transferri in rationem formalem alicuius boni moralis secundum speciem distinctam ab alijs, constituere potest specialem virtutem. Quae autem afferit arguuntur sunt: circumstantiae, & sic, & ideo non variant speciem, sed magis, aut minus in eadem specie.

si autem accipiamus perseverantiam secundum quod aliquis in quocumque bono difficili diu persistit, hoc potest convenire et habentem perfectam virtutem, cui est si persistere sit minus difficile, persistit in bono magis perfecto, unde tunc perseverantia potest esse virtus, quae perfectio virtutis magis attenditur secundum rationem boni, quam secundum rationem difficultatis.

AD SEPTIMUM dicendum, quod si quis dicit, quod perseverantia potest transferri in rationem formalem alicuius boni moralis secundum speciem distinctam ab alijs, constituere potest specialem virtutem. Quae autem afferit arguuntur sunt: circumstantiae, & sic, & ideo non variant speciem, sed magis, aut minus in eadem specie.

si autem accipiamus perseverantiam secundum quod aliquis in quocumque bono difficili diu persistit, hoc potest convenire et habentem perfectam virtutem, cui est si persistere sit minus difficile, persistit in bono magis perfecto, unde tunc perseverantia potest esse virtus, quae perfectio virtutis magis attenditur secundum rationem boni, quam secundum rationem difficultatis.

AD OCTAVUM dicendum, quod si quis dicit, quod perseverantia potest transferri in rationem formalem alicuius boni moralis secundum speciem distinctam ab alijs, constituere potest specialem virtutem. Quae autem afferit arguuntur sunt: circumstantiae, & sic, & ideo non variant speciem, sed magis, aut minus in eadem specie.

si autem accipiamus perseverantiam secundum quod aliquis in quocumque bono difficili diu persistit, hoc potest convenire et habentem perfectam virtutem, cui est si persistere sit minus difficile, persistit in bono magis perfecto, unde tunc perseverantia potest esse virtus, quae perfectio virtutis magis attenditur secundum rationem boni, quam secundum rationem difficultatis.

AD NONUM dicendum, quod si quis dicit, quod perseverantia potest transferri in rationem formalem alicuius boni moralis secundum speciem distinctam ab alijs, constituere potest specialem virtutem. Quae autem afferit arguuntur sunt: circumstantiae, & sic, & ideo non variant speciem, sed magis, aut minus in eadem specie.

si autem accipiamus perseverantiam secundum quod aliquis in quocumque bono difficili diu persistit, hoc potest convenire et habentem perfectam virtutem, cui est si persistere sit minus difficile, persistit in bono magis perfecto, unde tunc perseverantia potest esse virtus, quae perfectio virtutis magis attenditur secundum rationem boni, quam secundum rationem difficultatis.

AD DECIMUM dicendum, quod si quis dicit, quod perseverantia potest transferri in rationem formalem alicuius boni moralis secundum speciem distinctam ab alijs, constituere potest specialem virtutem. Quae autem afferit arguuntur sunt: circumstantiae, & sic, & ideo non variant speciem, sed magis, aut minus in eadem specie.

si autem accipiamus perseverantiam secundum quod aliquis in quocumque bono difficili diu persistit, hoc potest convenire et habentem perfectam virtutem, cui est si persistere sit minus difficile, persistit in bono magis perfecto, unde tunc perseverantia potest esse virtus, quae perfectio virtutis magis attenditur secundum rationem boni, quam secundum rationem difficultatis.

AD UNDICESIMUM dicendum, quod si quis dicit, quod perseverantia potest transferri in rationem formalem alicuius boni moralis secundum speciem distinctam ab alijs, constituere potest specialem virtutem. Quae autem afferit arguuntur sunt: circumstantiae, & sic, & ideo non variant speciem, sed magis, aut minus in eadem specie.

si autem accipiamus perseverantiam secundum quod aliquis in quocumque bono difficili diu persistit, hoc potest convenire et habentem perfectam virtutem, cui est si persistere sit minus difficile, persistit in bono magis perfecto, unde tunc perseverantia potest esse virtus, quae perfectio virtutis magis attenditur secundum rationem boni, quam secundum rationem difficultatis.

AD DUODECIMUM dicendum, quod si quis dicit, quod perseverantia potest transferri in rationem formalem alicuius boni moralis secundum speciem distinctam ab alijs, constituere potest specialem virtutem. Quae autem afferit arguuntur sunt: circumstantiae, & sic, & ideo non variant speciem, sed magis, aut minus in eadem specie.

si autem accipiamus perseverantiam secundum quod aliquis in quocumque bono difficili diu persistit, hoc potest convenire et habentem perfectam virtutem, cui est si persistere sit minus difficile, persistit in bono magis perfecto, unde tunc perseverantia potest esse virtus, quae perfectio virtutis magis attenditur secundum rationem boni, quam secundum rationem difficultatis.

Lib. 2. Eth. ca. 3. in fin. tom. 5.

1026.

1027.

1028.

1029.

1030.

1031.

ad verificandum, q̄ aliquis actus sit motus, sufficit q̄ inchoatus motus successe sit. Si enim non consumatur, non sequitur, ergo perseverantia non fuit perseverantia, sicut non sequitur, ergo motus non ut motus: sed sequitur, ergo perseverantia non est consumata, sicut ergo motus non est consumatus.

Ad verificandum verò de aliquo actu quod est perseverantia consumata, oportet terminum consumationis expectare, & tunc potest primo dici, q̄ est perseverantia consumata, qm̄ tunc est in suo termino, nec aliud esse requirit. Sicut motus consumatus non nisi in termino potest primo dici motus consumatus, non curando in proposito quomodo terminetur positive, vel negative. Ne autem ergo, q̄ scilicet D. Tho. doctrina de perseverantia, oportet illa concedere, quæ arguens asserit. Actus liquidè perseverantiæ vsq; ad mortem habuit hanc veritatem in vita, q̄ iste perseverat. Nec per mortem sic perseverantia, sed in illo instanti sic consumata. Et propterea patet, quod cum sit actus virtutis perseverantiæ, ab illa denominatur perseverantia, & est perseverantia quando est in consumatione. Nec obstat, quod adhuc non sit finis: quia non exigitur nisi ad consumationem perseverantiam. Ad càm demum quinto loco dicitur, quod de illo, qui moritur, verificatur perseverantia consumata, quia iam est in termino consumationis eius. In alio verò verificatur quod perseverat, sed non consumatur, quia adhuc non est in termino. Unde nullum inveniunt hic accidit, ex quo ponitur vnus terminus, & alterius non. Unde patet, quod non sequuntur ex Sancti Thomæ opinione, quæ arguens dicit, & quod rationabiliter ponitur illa virtus sicut magnanimitas.

Ad secundum dubium dicitur, quod sicut leo generet leonem, & tamen potest impediri: ita per se continet perseverantiam virtutis, q̄ intendat persistere vsq; ad finem. Si tñ impeditur ab extra, hoc est, per accidens, & nihil obstat consistat naturæ virtutis, cui ex propria natura conuenit inclinare in hoc, q̄ persistat vsque in finem. Argumentum

ARTICVLVS II.

Utrum perseverantia sit pars fortitudinis.

AD SECUNDVM sic procedit. Vt q̄ perseverantia non sit pars fortitudinis. Quia vt Phil. dicit in 7. Ethic. perseverantia est circa tristitiam tactus: sed huiusmodi pertinet ad temperantiam. ergo perseverantia magis est pars temperantiam, quam fortitudinis.

Ad secundum dubium dicitur, quod sicut per se conuenit homini, quod generet hominem, & quod leo generet leonem, & tamen potest impediri: ita per se continet perseverantiam virtutis, q̄ intendat persistere vsq; ad finem. Si tñ impeditur ab extra, hoc est, per accidens, & nihil obstat consistat naturæ virtutis, cui ex propria natura conuenit inclinare in hoc, q̄ persistat vsque in finem. Argumentum

ergo nil obstat doctrinæ authoris, nisi apud eos, qui putant naturales, & morales operationes, si possunt impediri, non per se conuenire suis principiis, quod est puerile, & satis rude.

Super Questionis 137. Articuli secundum.

¶ 2. Præ. Ois pars virtutis moralis est circa aliquas passiones, quas virtus moralis moderatur: sed perseverantia non importat moderantiam passionum, quia quanto vehementiores fuerint passiones, tanto aliquis in rationem perseverans laudabilior videtur. ergo videtur, quod perseverantia non sit pars alicuius virtutis moralis, sed magis prudentiæ, quæ perficit rationem.

¶ 3. Præ. Aug. dicit in li. de perseverantia, q̄ perseverantia nullus potest amittere, alias autem virtutes potest homo amittere: ergo perseverantia est potior omnibus alijs virtutibus: sed virtus principalis est potior quam eius pars: ergo perseverantia non est pars alicuius virtutis, sed magis ipsa est virtus principalis.

SED CONTRA est, quod Tull. ponit perseverantiam partem fortitudinis.

RESPON. Dicendum, q̄ sicut supra dictum est, virtus principalis est, cui principaliter ascribitur aliquid quod pertinet ad laudem virtutis, in quantum. I. exercet illud circa propria materia, in qua difficillimum, & optimè est illud observare. Et in hoc dictum est, q̄ fortitudo est principalis virtus, quia firmitatem servat in his, in quibus difficillimum est firmiter persistere. In periculis mortis. Et ideo necesse est, q̄ fortitudini ad iungatur sicut secundaria virtus principali omnis illa virtus, cuius laus consistit in sustinendo firmiter aliquid difficile. Sustinere autem difficultatem, quæ provenit ex diurnitate boni operis, dat laudem perseverantiæ: nec hoc est ita difficile, sicut sustinere pericula mortis. Et ideo perseverantia adiungitur fortitudini, sicut virtus secundaria principali.

AD PRIMUM ergo dicendum, q̄ annexio secundariæ virtutis ad principalem non solum attenditur in materia, sed magis in modum: quia forma in unoquoque potior est, quam materia. Unde licet perseverantia magis videatur conuenire in materia cum temperantia, quam cum fortitudine, in modo ma-

teriam, sed magis in modum: quia forma in unoquoque potior est, quam materia. Unde licet perseverantia magis videatur conuenire in materia cum temperantia, quam cum fortitudine, in modo ma-

teriam, sed magis in modum: quia forma in unoquoque potior est, quam materia. Unde licet perseverantia magis videatur conuenire in materia cum temperantia, quam cum fortitudine, in modo ma-

teriam, sed magis in modum: quia forma in unoquoque potior est, quam materia. Unde licet perseverantia magis videatur conuenire in materia cum temperantia, quam cum fortitudine, in modo ma-

teriam, sed magis in modum: quia forma in unoquoque potior est, quam materia. Unde licet perseverantia magis videatur conuenire in materia cum temperantia, quam cum fortitudine, in modo ma-

teriam, sed magis in modum: quia forma in unoquoque potior est, quam materia. Unde licet perseverantia magis videatur conuenire in materia cum temperantia, quam cum fortitudine, in modo ma-

teriam, sed magis in modum: quia forma in unoquoque potior est, quam materia. Unde licet perseverantia magis videatur conuenire in materia cum temperantia, quam cum fortitudine, in modo ma-

teriam, sed magis in modum: quia forma in unoquoque potior est, quam materia. Unde licet perseverantia magis videatur conuenire in materia cum temperantia, quam cum fortitudine, in modo ma-

teriam, sed magis in modum: quia forma in unoquoque potior est, quam materia. Unde licet perseverantia magis videatur conuenire in materia cum temperantia, quam cum fortitudine, in modo ma-

teriam, sed magis in modum: quia forma in unoquoque potior est, quam materia. Unde licet perseverantia magis videatur conuenire in materia cum temperantia, quam cum fortitudine, in modo ma-

Super

Ex ca. 1. habetur & ca. 5. 10. 7.

li. 2. de iure dicitur in fo. 3. ante fi. li. Q. 123. artic. 1. & 1. 2. q. 6. ar. 3. & 4.

Q. 123. ar. 2.

Ad hoc dicitur, quod maior est veritas, & negatur sequela. Et ad probationem dicitur, quod falsum est, omnis virtutis laudem principaliter consistere in sustinendo aliquid difficile, cui iustitiæ laus consistit in recte operando ad alium, & temperantiæ laus in moderatione. Et vt excludatur omnes apertentiæ, notato qd diximus, scilicet, quod laus virtutis illius consistat principaliter in sustinendo difficile. Nam dato quod omnis virtus aliquo modo sustinendi actum participaret, vel haberet,

D. 205.